

STÁLA PRACOVNÁ KOMISIA LEGISLATÍVNEJ RADY VLÁDY SLOVENSKEJ
REPUBLIKY NA POSUDZOVANIE VYBRANÝCH VPLYVOV

BRATISLAVA: 26.07.2021

ČÍSLO: 129/2021

VYBAVUJE: MGR. HROMÁDKOVÁ

STANOVISKO KOMISIE

(PREDBEŽNÉ PRIPOMIENKOVÉ KONANIE)

K MATERIÁLU

**VLÁDNY NÁVRH ZÁKONA, KTORÝM SA MENÍ A DOPĽŇA ZÁKON Č. 311/2001 Z.z.
V ZNENÍ NESKORŠÍCH PREDPISOV A KTORÝM SA MENIA A DOPĽŇAJÚ NIEKTORÉ
ZÁKONY**

I. Úvod: Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny SR dňa 15. júla 2021 predložilo na PPK materiál „*Vládny návrh zákona, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 311/2001 Z.z. v znení neskorších predpisov a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony*“. Materiál predpokladá negatívne vplyvy na rozpočet verejnej správy, ktoré nie sú rozpočtovo zabezpečené, pozitívne sociálne vplyvy a pozitívne vplyvy na manželstvo, rodičovstvo a rodinu.

II. Pripomienky a návrhy zmien: Komisia uplatňuje k materiálu nasledovné pripomienky a odporúčania:

K vplyvom na rozpočet verejnej správy

V doložke vybraných vplyvov je označený negatívny, rozpočtovo nekrytý vplyv na rozpočet verejnej správy. V analýze vplyvov je kvantifikovaný negatívny vplyv v sume 8 787 723 eur na rok 2022, v sume 26 371 976 eur v roku 2023 a v sume 21 386 216 eur v roku 2024, ktorý nie je zabezpečený v rozpočte Sociálnej poisťovne. Komisia podotýka, že aktuálna prognóza výdavkov sociálneho poistenia nepočíta s uvedeným vplyvom a tento vplyv nie je zabezpečený v rámci návrhu rozpočtu Sociálnej poisťovne, preto s predloženým materiálom Komisia nesúhlasí.

Komisia žiada kompenzovať rozpočtovo nekrytý vplyv spôsobený otcovskou dovolenkou prehodnotením iných finančných nástrojov podpory rodiny.

Odôvodnenie: Zavedenie nového inštitútu otcovskej dovolenky v trvaní troch týždňov počas šiestich týždňov od narodenia dieťaťa má rozpočtovo nekrytý vplyv na rozpočet verejnej správy. Prehodnotením iných finančných nástrojov podpory rodiny (ako napr. príspevok pri narodení s možnou úsporou vo výške cca. 43 mil. eur) je možné čiastočne pokryť zvýšené nároky na rozpočet verejnej správy. Jednorazové alebo krátkodobé dávky v období okolo pôrodu sa ukazujú ako neefektívny nástroj podpory plodnosti (Greulich a Thevenon, 2013). Príspevok pri narodení dieťaťa existuje v nejakej forme iba v 10 krajinách EÚ z toho iba v dvoch krajinách západnej Európy (Francúzsko a Belgicko). Výška príspevku na Slovensku (830 eur) je vzhľadom na životnú úroveň veľmi vysoká (pre porovnanie v Českej republike je to 509 eur a v Poľsku 218 eur). Alternatívou k úplnému zrušeniu príspevku by mohlo byť jeho cielenie na nízkopříjmové domácnosti.

STÁLA PRACOVNÁ KOMISIA LEGISLATÍVNEJ RADY VLÁDY SLOVENSKEJ
REPUBLIKY NA POSUDZOVANIE VYBRANÝCH VPLYVOV

MPSVR SR neuvádza v predloženom materiáli informáciu, či používa aktuálnu makroekonomickú prognózu MF SR z júna 2021 pre výpočet nárastu miezd, od ktorých sa odvíja výška materského pre otcov. Podľa názoru Komisie bola pre výpočet použitá prognóza MF SR z marca 2021. Z tohto dôvodu žiada Komisia kvantifikáciu v analýze vplyvov upraviť.

Z dôvodu nárastu počtu osôb poberaúcich dávku materské žiada Komisia v analýze vplyvov kvantifikovať takisto nárast výdavkov na poistné platené štátom na príslušné rozpočtové roky. Predmetný vplyv žiada Komisia zabezpečiť v rámci schválených limitov kapitoly MPSVR SR na príslušné rozpočtové obdobie, bez dodatočných nárokov na štátny rozpočet. V tejto súvislosti Komisia upozorňuje, že vplyv opatrenia na výdavky na štátom platené poistné nie je zohľadnený v aktuálnom návrhu rozpočtu kapitoly MPSVR SR, pôjde o dodatočný rozpočtovo nekrytý vplyv. Pri náraste počtu otcov na materskej o 3 tis. osôb mesačne odhadujeme, že vplyv bude v roku 2022 predstavovať sumu 2 mil. eur a v nasledujúcich rokoch približne 9 mil. eur.

Z dôvodu, že predmetným návrhom zákona sa navrhuje aj úprava ustanovení Čl. II, III. VI a VIII týkajúcich sa príslušníkov policajného zboru, Slovenskej informačnej služby, Zboru väzenskej a justičnej stráže, Železničnej polície, Hasičského a záchranného zboru, finančnej správy a profesionálnych vojakov, žiada Komisia analýzu vplyvov doplniť o vyjadrenie, resp. o kvantifikáciu vplyvu na dotknuté kapitoly štátneho rozpočtu s príslušným rozpočtovým zabezpečením.

Komisia odporúča doplniť detaily a predpoklady kvantifikácie vplyvov zavedenia otcovskej dávky pri narodení (t. j. materského pre otcov v dĺžke troch týždňov pri narodení).

Odôvodnenie: V časti Analýza vplyvov na rozpočet verejnej správy, na zamestnanosť vo verejnej správe a financovanie návrhu chýba jasnejšie zdôvodnenie predpokladu počtu otcov poberaúcich materské pri narodení. Z materiálu nie je jasné, či predpoklad počtu poberaateľov vychádza nejakým spôsobom z aktuálneho počtu poberaateľov - otcov materského, z počtu narodených detí alebo z počtu otcov s teoretickým nárokom na materské. Transparentnejšie vysvetlenie predpokladov by objasnilo otázku, či nedochádza k podhodnoteniu alebo nadhodnoteniu fiškálnych vplyvov navrhovaného opatrenia

Komisia odporúča zvážiť doplniť do legislatívy možnosť flexibilnejšieho poberania materského alebo rodičovského príspevku na zosúladenie pracovného a rodinného života.

Odôvodnenie: Pod flexibilnejšími formami je myslená kombinácia čiastočného úväzku a čiastočného materského počas dlhšej doby, aby neprišlo k zániku nároku na dávku, prípadne poberanie materského/rodičovského príspevku po častiach až do vyššieho veku dieťaťa ako tri roky. V súčasnej legislatíve a aj v predkladanom návrhu je poberanie štandardného materského možné pre matku od narodenia dieťaťa a pre otca do troch rokov veku dieťaťa (vrátane rodičovského príspevku).

Komisia odporúča zladať niektoré navrhované zmeny v Zákonníku práce s inou legislatívou upravujúcou pracovné podmienky zamestnancov (napr. so zákonom č. 55/2017 Z. z. o štátnej službe).

Odôvodnenie: Nie je úplne jasný zámer predkladateľa, prečo niektoré navrhované zmeny v Zákonníku práce nie sú ekvivalentne upravené aj v inej legislatíve upravujúcej

STÁLA PRACOVNÁ KOMISIA LEGISLATÍVNEJ RADY VLÁDY SLOVENSKEJ REPUBLIKY NA POSUDZOVANIE VYBRANÝCH VPLYVOV

pracovné podmienky zamestnancov. Príkladom je bod 20 (§ 49a Prechod na inú formu zamestnania), ktorý sa zavádza len v Zákonníku práce.

K vplyvom na podnikateľské prostredie

Komisia žiada predkladateľa materiálu vyplniť Analýzu vplyvov na PP, ktorá v materiáli chýba, a to nasledovne. Časť doložky č. 10. Poznámky, kde predkladateľ uviedol vplyvy na PP ako marginalizované – potencionálne, je potrebné preklopiť do analýzy vplyvov na PP s tým, že odsek o konzultáciách prebiehajúcich v čase od 19.5-18.6.2021 uvedie v časti analýzy č. 3.2 Vyhodnotenie konzultácií ... a ostatné uvedené informácie uvedie v časti analýzy 3.4 Iné vplyvy ... s tým, že doplní ku každému odseku o aký vplyv sa jedná, či pozitívny, či negatívny (prípadne rozdelí časť na pozitívne, či negatívne vplyvy).

K sociálnym vplyvom

V analýze sociálnych vplyvov odporúča Komisia zvážiť aj zhodnotenie novelizačného bodu č. 53, čl. I týkajúceho sa úpravy podmienok pri uzatváraní a vykonávaní dohôd o prácach vykonávaných mimo pracovného pomeru (§ 223a Minimálna predvídateľnosť práce).

V analýze sociálnych vplyvov je potrebné zhodnotiť aj sociálne vplyvy vyplývajúce z čl. II. - Zákon č. 73/1998 Z. z. o štátnej službe príslušníkov Policajného zboru, Slovenskej informačnej služby, Zboru väzenskej a justičnej stráže Slovenskej republiky a Železničnej polície v znení neskorších predpisov, čl. III. - Zákon č. 315/2001 Z. z. o Hasičskom a záchrannom zbore v znení neskorších predpisov, čl. VI - Zákon č. 281/2015 Z. z. o štátnej službe profesionálnych vojakov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a čl. VIII - Zákon č. 35/2019 Z. z. o finančnej správe a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

Sociálne vplyvy predloženého návrhu zákona je potrebné zhodnotiť aj v bode 4.3 (vplyvy na rovnosť príležitostí a na rovnosť žien a mužov).

III. Záver: Stála pracovná komisia na posudzovanie vybraných vplyvov vyjadruje

nesúhlasné stanovisko

s materiálom predloženým na predbežné pripomienkové konanie s odporúčaním na jeho dopracovanie podľa pripomienok v bode II.

IV. Poznámka: Predkladateľ zapracuje pripomienky a odporúčania na úpravu uvedené v bode II a uvedie stanovisko Komisie do doložky vybraných vplyvov spolu s vyhodnotením pripomienok.

STÁLA PRACOVNÁ KOMISIA LEGISLATÍVNEJ RADY VLÁDY SLOVENSKEJ
REPUBLIKY NA POSUDZOVANIE VYBRANÝCH VPLYVOV

Nesúhlasné stanovisko Komisie neznamená zastavenie ďalšieho schvaľovacieho procesu. Stanovisko Komisie slúži ako podklad pre informované rozhodovanie vlády Slovenskej republiky a ďalších subjektov v rámci schvaľovacieho procesu. Predkladateľ má možnosť dopracovať materiál podľa pripomienok a zaslať ho na opätovné schválenie Komisie, ktorá môže následne zmeniť svoje stanovisko.

PhDr. Ján Oravec, CSc.
predseda Komisie